

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN MUAK LEK MITTRAPHAP
INTERDISCIPLINARY EDUCATIONAL GROUP UNDER SARABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICES AREA OFFICE 2

รัตน์มิกา จุมสูงเนิน

Rutmika Jumsungnoen

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: rutmika.j@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 148 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวน 103 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน สุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและด้านการคิดเชิงปฏิบัติ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าไม่แตกต่างกันและ (2) ครูที่มีระดับประสบการณ์การสอนต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study strategic leadership of school administrators in Muak Lek Mittraphap Interdisciplinary Educational Group under Saraburi Primary Educational Services Area Office 2; (2) to compare strategic leadership of school administrators in Muak Lek Mittraphap Interdisciplinary Educational Group under Saraburi Primary Educational Services Area Office 2, classified by education levels and teaching experiences.

This research methodology was a survey research. The population included 148 teachers of schools in Muak Lek Mittraphap Interdisciplinary Educational Group Under Saraburi Primary Educational Services Area Office 2. The sample was determined by Krejcie and Morgan's Table, and obtained by stratified random sampling technique, comprised of 103 Teachers of schools in Muak Lek Mittraphap Interdisciplinary Educational Group under Saraburi Primary Educational Services Area Office 2. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results of this research were found that: (1) Strategic leadership of school administrators in Muak Lek Mittraphap Interdisciplinary Educational Group Under Saraburi Primary Educational Services Area Office 2 overall and in terms of revolutionary thinking were significantly different at the .05 statistical level. In other aspects, there were no differences.; and (2) teachers with different levels of teaching experience have strategic leadership of school administrators in Muak Lek Mittraphap Interdisciplinary Educational Group under Saraburi Primary Educational Services Area Office 2 Overall and in every aspect, there was no difference.

Keywords: Strategic Leadership, School Administrators, Muak Lek Mittraphap Interdisciplinary Educational Group, Saraburi Primary Educational Services Area Office 2

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีประเด็นความท้าทายการพัฒนาในหลายมิติทั้งในมิติเศรษฐกิจที่โครงสร้างเศรษฐกิจยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างเต็มที่ คุณภาพและสมรรถนะของแรงงานที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีต้องการการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสื่อและกระบวนการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งท้ายที่สุด เนื่องจากจากระบบการศึกษาไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความท้าทายที่ต้องจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ครู นักเรียน และผู้นำทางการศึกษาในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวเข้าสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน และมาใช้ในระบบการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงยังคงมีความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึงของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และจากผลการศึกษา KKP ส่อง 10 ปัญหา กระบวนการศึกษาไทย ต่ำเกณฑ์ PISA พบว่าความเหลื่อมล้ำยังสูง โรงเรียนต่างจังหวัดคุณภาพต่ำ พบว่าคะแนน ONET กรุงเทพฯ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศประมาณ 23% ในหมวดคณิตศาสตร์ และ 40% ในหมวดภาษาอังกฤษ โรงเรียนใหญ่ในเมืองคุณภาพสูงกว่ามาก ในขณะที่ผลคะแนน PISA ชี้ว่ามีนักเรียนจำนวนมากในไทยที่ไม่ผ่านการทดสอบตามเกณฑ์ สะท้อนว่านักเรียนสัดส่วนใหญ่ในไทยยังมีคุณภาพที่ต่ำกว่าเกณฑ์และเด็กเก่งส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมือง เกียรติคุณนิพนธ์ (2566) ดังนั้นผู้นำทางการศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหา ซึ่งเห็นได้ชัดว่ามีความท้าทายในการพัฒนาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารในโรงเรียน ให้สามารถจัดการและนำพาองค์กรไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งความสำเร็จของผู้นำในยุคปัจจุบันขึ้นอยู่กับความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและการขับเคลื่อนเชิงรุกต่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่สำคัญในการนำองค์กรไปสู่ความก้าวหน้าและยั่งยืนในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ผู้นำจึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการสร้างพลังขับเคลื่อนองค์กรและสังคมไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ผู้นำที่มีศักยภาพสูง ไม่เพียงแต่จะต้องมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม แต่ยังต้องมีพลังและความสามารถในการนำพาองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าในทิศทางที่ถูกต้องหนึ่งในคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำคือความสามารถในการปรับตัวและคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี หรือสิ่งแวดล้อม ผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถนำองค์กรไปในทิศทางใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการนำเสนอผลงานวิจัยของมูลนิธิเอเชีย (The Asia Foundation) (2564) เรื่อง จากความท้าทายสู่คุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัยที่เสนอมายืนยันชัดเจนว่า ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ยังขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการที่ชัดเจน การเป็นผู้นำที่ดีจะต้องมีความสามารถในการบริหารงานและเป็นแรงบันดาลใจให้กับทีมงาน โดยผู้นำถือเป็นดวงประทีปขององค์กร เป็นสัญลักษณ์และตัวแทนขององค์กรที่ทุกคนมองหา การมีคุณภาพและคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นำจะส่งผลดีต่อวิถีปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น ๆ ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ เมื่อทุกองค์กรมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างดี จะทำให้สังคมโดยรวมสามารถก้าวทันและเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นำมาซึ่งความสุขและความเจริญในทุกภาคส่วนของสังคม ดังนั้น การพัฒนาภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการสร้างอนาคตที่ดีและยั่งยืนขององค์กรและสังคมในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนอย่างในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 เป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ส่งผลให้สถานศึกษาในการพัฒนาไปสู่การเป็น องค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) หรือโรงเรียนสมรรถนะสูง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การดำเนินงานตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับต้องพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2563) การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างยั่งยืน จะต้องมีนวัตกรรมและบริการ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถดึงส่วนดีของบุคลากรมาใช้ และรักษาให้อยู่กับองค์กรให้นานที่สุด มีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) เน้นการบริหารจัดการตนเองอย่างเป็นอิสระ มีเป้าหมายทิศทางที่ชัดเจน และมีการเรียนรู้ร่วมกัน 2) เน้นการปลูกฝัง ค่านิยมหลักและวัฒนธรรมองค์กร ให้ซึมซับเข้าไปเป็นจิตวิญญาณขององค์กรและบุคลากร การสร้างค่านิยมความผูกพัน กับคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) เน้นการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก โดยความต้องการขององค์กรและ บุคลากรต้องสอดคล้องกัน ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคลากรภายในองค์กร กลุ่มลูกค้า กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชน และสังคมที่เกี่ยวข้อง และ(4) การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องและมีมาตรฐานภายใต้การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการทำงาน (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2551) สถานศึกษาที่มุ่งสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการภายใต้ การมีส่วนร่วม การจัดทำยุทธศาสตร์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และนำไปสู่การนำไปใช้อย่างมีคุณภาพภายใต้บรรยากาศ การทำงานที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจากรายงานผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ผลการดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนคุณภาพประถมศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือโรงเรียนคุณภาพระดับโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โรงเรียนเครือข่าย และโรงเรียน Stand Alone ยังประสบปัญหาการดำเนินการใช้ทรัพยากรร่วมกันค่อนข้างดำเนินการได้ยากเนื่องจาก สถานศึกษาแต่ละแห่งมีภาระงานมาก และผู้ปกครอง ชุมชน ไม่มีกำลังให้การสนับสนุนในการเรียนรวมระหว่าง โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษาและโรงเรียนเครือข่าย อีกทั้งยังขาดงบประมาณในการดำเนินการขับเคลื่อน พัฒนาโรงเรียนโรงเรียนคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2, 2566) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการ และมีความรู้ ความ เข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดี ต้องรู้ถึงเทคนิคในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำสถานศึกษาให้ไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ (สุธิกานต์ บริเอก, 2564) เป็นบุคคลสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งความร่วมมือร่วมใจโดย ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การดำเนินการจัดการศึกษาจึง จะสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนด นโยบายยุทธศาสตร์และแนวคิดต่าง ๆ ตลอดจนการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวคิด เหล่านั้นลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นเป็นรูปธรรม (สุกฤตยา ปงกันทา , 2561)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของ ดูบริน (DuBrin,2004) ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดทิศทางองค์กรกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อความอยู่รอดขององค์กร และได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 5 องค์ประกอบ คือ 1. การคิดในระดับสูง (high –level cognitive activity) 2. การสร้างสรรค์กลยุทธ์ด้วยข้อมูลที่หลากหลาย (gathering multiple inputs to formulate strategy) 3. การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (Anticipating and Creating a Future) 4. การคิดเชิงปฏิวัติ (revolutionary thinking) และ 5. การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ (creating a vision)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2567 ทั้งหมด 8 โรงเรียน ครูจำนวน 148 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2567 ทั้งหมด 8 โรงเรียน ครูจำนวน 103 คน ได้มาด้วยการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan และสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

- 1) ระดับการศึกษา
  - (1) ปริญญาตรี
  - (2) สูงกว่าปริญญาตรี
- 2) ประสบการณ์การทำงาน
  - (1) ต่ำกว่า 10 ปี
  - (2) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 5 องค์ประกอบ

- 1) ด้านการคิดในระดับสูง
- 2) ด้านการสร้างสรรค์กลยุทธ์ด้วยข้อมูลที่หลากหลาย
- 3) ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต
- 4) ด้านการคิดเชิงปฏิวัติ
- 5) ด้านมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์

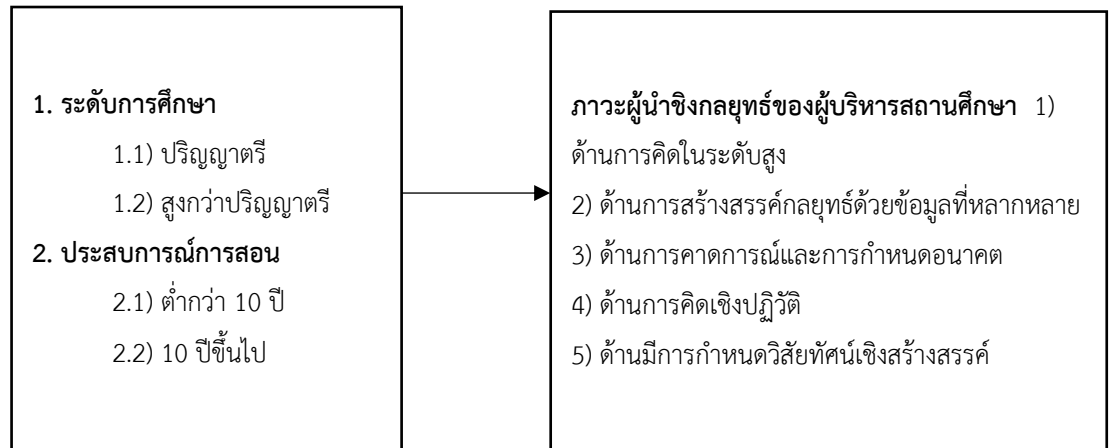
4. ขอบเขตด้านเวลา

ทำการวิจัยปีการศึกษา 2567

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยศึกษามีตรภาพวมกเหลือัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 รายละเอียดของแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้านดังนี้

- 1) ด้านการคิดในระดับสูง
- 2) ด้านการสร้างสรรคกลยุทธ์ด้วยข้อมูลที่หลากหลาย
- 3) ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต
- 4) ด้านการคิดเชิงปฎิวัติ
- 5) ด้านมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และกำหนดน้ำหนักการให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและทำการปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ เพื่อนำไปหาคุณภาพของแบบสอบถามต่อไป

3. หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา (The Index of Item Objective Congruence= IOC) กำหนดเกณฑ์พิจารณาค่า IOC ที่ได้จากการคำนวณ ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ในการนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญไว้อย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ 1) มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 2) มีความรู้ความสามารถในการพิจารณาเนื้อหาสาระตลอดจนความถูกต้องในการใช้ภาษา ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ต่อจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach (1990: 161) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ความถี่ (frequency)
- 2) ร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

- 1) การหาค่าความเที่ยงตรง ด้วยการหาค่า IOC
- 2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

- 1) การทดสอบค่าที (t-test independent)

ผลการวิจัย

1. ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสภวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$)

5.1.2 เปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสภวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 ของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนสรุปผลได้ดังนี้

1) พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสภวิทย ศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 โดยรวมและด้านการคิดเชิงปฏิวัดี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

2) ครูที่มีระดับประสบการณ์การสอนต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ตามประเมินของครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการคิดในระดับสูง อยู่ลำดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างสรรคกลยุทธ์ด้วยข้อมูลที่หลากหลาย ด้านมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการในอนาคตและให้การ สนับสนุนโดยครูมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาตอบสนอง ความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียน ด้วยความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงานและโครงการของโรงเรียนเพื่อให้การบริหารโรงเรียน สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายของ การจัดการศึกษาขับเคลื่อนโรงเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศตาม วิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Johnson, et all. (2003) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนา องค์กร พบว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นผู้ที่มองเห็นการ เปลี่ยนแปลงโดยอาศัยข้อมูลในการออกแบบองค์กรผ่านกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และการวางแผนกลยุทธ์นอกจากนี้แล้วจะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ที่ จัดมาหานั้นเป็นรูปแบบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ส่วนบุคคลและการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรเป็นผลกระทบมาจากความเป็นมาขององค์กรและวัฒนธรรมของ องค์กรในอดีต ดังนั้น บทบาทด้านความคิดที่เพิ่มเติมอย่างเด่นชัดของผู้นำเชิงกลยุทธ์คือ การมีวิสัยทัศน์ ภารกิจและจุดประสงค์ที่ชัดเจน อันนำไปสู่การกำหนดส่วนอื่นๆในองค์กรที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เพราะความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้ นำไปสู่ความสำเร็จของกลยุทธ์องค์กร การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรการศึกษา เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ช่วยกำหนดทิศทาง วางแผนเชิงกลยุทธ์ และส่งเสริมให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Northouse, 2019) การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชิงกลยุทธ์และสร้างสรรค์แนวทางการบริหารที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรในระยะยาว (Yukl, 2020) นอกจากนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานไปในทิศทางเดียวกัน และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาองค์กร (Kotter, 2012) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทุกด้านจะอยู่ในระดับมาก แต่การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงยังคงเป็นประเด็นที่สามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและสามารถนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมกับบริบทในอนาคต งานวิจัยของ Bass & Riggio (2006) ชี้ให้เห็นว่าผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารเชิงปฏิบัติสามารถกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าสอดคล้องกับจากการศึกษาวิจัยของณัฐนันท์พร เอี่ยมแทน (2560) เรื่อง "ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียนสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5" พบประเด็นสำคัญดังนี้ ผลการวิจัยด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนได้จากมากไปน้อยดังนี้ การระบุกลยุทธ์ที่มีอนาคตไกล การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวและการจัดลำดับความสำคัญ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกลยุทธ์ การประเมินความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงด้านกลยุทธ์ การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งในปัจจุบัน การกำหนดสมรรถนะหลักและการประเมินผลของกลยุทธ์ ผลการวิจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนบรรยากาศของโรงเรียนสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความเติบโตทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง ความเคารพ การปรับปรุงสถานศึกษา ความไว้วางใจ

ความสามัคคี ความเอื้ออาทรต่อกัน การมีขวัญกำลังใจสูงและการมีโอกาสนในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านความคิดในระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ที่ช่วยจำแนกและแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดวิธีการทำงานที่เหมาะสมเพื่อบรรลุเป้าหมาย และยังสามารถคิดเชิงสังเคราะห์โดยรวมส่วนประกอบย่อยมาผสมผสานให้กลายเป็นแนวคิดหรือสิ่งใหม่ ๆ ได้ อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพด้านความคิดระดับสูงที่สอดคล้องกับแนวคิดของ DuBrin (2004) ที่กล่าวว่า การคิดเชิงกลยุทธ์จำเป็นต้องอาศัยทักษะด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความเข้าใจระดับสูง โดยเป็นวิธีคิดเชิงระบบแบบองค์รวมที่ต้องอาศัยความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงาน เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ผู้บริหารมีความสามารถโดดเด่นในการคิดเชิงวิเคราะห์โดยสามารถจำแนกแยกแยะองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mintzberg (1994 อ้างถึงใน วิเชียร วิทย์อุดม, 2553) ที่เสนอว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์จำเป็นต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ เพื่อนำมากำหนดทิศทางขององค์กร นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2551) ที่พบว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดเชิงสังเคราะห์โดยสามารถรวบรวมส่วนประกอบย่อยอย่างผสมผสานกลมกลืนจนกลายเป็นสิ่งใหม่หรือแนวคิดใหม่ได้ สอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ Boal และ Hooijberg (2000) ที่เสนอว่าความสามารถในการสังเคราะห์ข้อมูลและสร้างนวัตกรรมเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่รวดเร็วในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นจุดที่ควรพัฒนาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีคะแนนต่ำสุดในด้านความคิดสร้างสรรค์ที่แตกต่างจากเดิมเพื่อหาวิธีการใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งแม้จะอยู่ในระดับมากแต่ยังต่ำกว่าด้านอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2553) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาไทยยังขาดความกล้าในการคิดนอกกรอบและสร้างนวัตกรรมทางการบริหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของระบบการศึกษาและวัฒนธรรมองค์กรที่ยังยึดติดกับแนวทางการปฏิบัติแบบเดิม ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งมีความสามารถในการคิดเชิงมนภาพ การรับรู้แนวโน้มต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการสรุปข้อมูลเพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Davies และ Davies (2004) ที่เสนอว่าการคิดเชิงระบบเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างส่วนต่างๆ ขององค์กรและสภาพแวดล้อมภายนอก นอกจากนี้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยใช้การคิดเชิงระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hughes และ Beatty (2005) ที่พบว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถประสานการทำงานของฝ่ายต่างๆ ให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยอาศัยการคิดเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการบริหาร โดยสรุป ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามีคุณภาพมากกว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านความคิดในระดับสูงที่โดดเด่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ อย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดนอกกรอบเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ ในบริบทการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (วิโรจน์ สารรัตน์, 2553)

2) ด้านการสร้างสรรคกลยุทธ์ด้วยข้อมูลที่หลากหลาย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอาศัยจากข้อมูลการทำงานของโรงเรียนในปีที่ผ่านมา โรงเรียนได้นำข้อมูลภายในมา

จัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดกลยุทธ์ พร้อมเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการและวางแผนกลยุทธ์ต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ Davies และ Davies (2004) ที่เสนอว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องมีความสามารถในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อนำมากำหนดทิศทางขององค์กร ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2558) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะใช้ข้อมูลหลากหลายประกอบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ โดยการกำหนดข้อมูลจากการทำงานของโรงเรียนในปีที่ผ่านมาเพื่อกำหนดกลยุทธ์ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ Thompson และ Strickland (2003) ที่เสนอว่าการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในอดีตเป็นพื้นฐานสำคัญของการกำหนดทิศทางในอนาคต นอกจากนี้ วิโรจน์ สารรัตน์ (2560) ยังชี้ให้เห็นว่าการทบทวนผลการดำเนินงานในอดีตช่วยให้ผู้บริหารสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ Senge (2006) เกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ข้อมูลภายในองค์กรเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลยังสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามที่ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดลำดับความสำคัญเป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารในยุคปัจจุบัน อีกทั้งการให้โอกาสครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการและนำมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ที่เสนอโดย Likert (1967) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับขององค์กร ชีระ รุญเจริญ (2553) ยังชี้ให้เห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยสร้างความเป็นเจ้าของและความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จุดที่ควรพัฒนาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก คือการนำโอกาสหรือสภาพการณ์ภายนอกทั้งปัจจุบันและอนาคตที่เอื้อต่อการดำเนินงานมาประกอบการพิจารณาและกำหนดกลยุทธ์สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการวิเคราะห์ SWOT ของ Hill และ Westbrook (1997) ที่เน้นความสำคัญของการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก นอกจากนี้ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2557) ยังเสนอว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามีตราภาพมวกเหล็กมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการสร้างสรรค์กลยุทธ์ด้วยข้อมูลที่หลากหลายในระดับมากที่สุด โดยมีจุดแข็งในการใช้ข้อมูลจากผลการดำเนินงานในอดีต การสำรวจข้อมูลภายในองค์กร และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมคือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้การกำหนดกลยุทธ์มีความครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2562)

3) ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทักษะการคาดคะเนอนาคตจากคำกล่าวที่ว่า การมองอนาคตอย่างทะลุปรุโปร่งเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลว ดังนั้น จึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอนาคตเป็นการคาดคะเนอย่างแม่นยำเกี่ยวกับสนิยมและความต้องการของผู้รับบริการ ตลอดจนเป็นการคาดคะเนทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับองค์กรในอนาคต สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ Henry & teryl (2016) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ภายใน โรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์สร้างขึ้นจากคุณลักษณะและการกระทำที่ครอบคลุมการ ดำเนินการตามรูปแบบการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จทั้งหมดในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนจะ ชี้นำผู้นำโรงเรียนผ่านกระบวนการปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่องโดยคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตและวางแผนสำหรับพวกเขา และสังเกตว่าแผนจะต้องยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการวางแผน และการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต้อง ได้รับคำแนะนำจากวิสัยทัศน์ที่เข้มแข็งของโรงเรียน เพื่อกำหนดว่าครูในโรงเรียนรับรู้ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างไร การสำรวจได้ดำเนินการกับผู้สมัคร 30 คนในการบริหาร โรงเรียน จากการ

วิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ว่าผู้นำโรงเรียนของเราจำเป็นต้องทำงานมากขึ้นเพื่อ สื่อสาร วัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษามี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สถานศึกษามีการใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อหาเทคนิคและวิธีการที่ แปรกใหม่ เพื่อปรับแนวคิด เชิงกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพและเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริหารที่ทันสมัย ตลอดจนการ คิดนอก กรอบเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนางาน ปรับปรุงงานให้ดีขึ้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิราพร ดีบุญมี (2556) ได้ ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดเทศบาลนคร ขอนแก่น ผลวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด เทศบาลนครขอนแก่นมี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกรายการโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับดังนี้ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการ กำหนดกลยุทธ์ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านวัฒนธรรมขององค์กร และด้านการกำหนด ทิศทางขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีญา จำนงยา (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะ ผู้นำ เชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนด้านการกำหนดทิศทางขององค์กรอยู่ในระดับมาก

5) ด้านมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกล ยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนดทิศทางและ เป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ Davies และ Davies (2010) ที่ได้กล่าวว่า ผู้นำเชิงกล ยุทธ์จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสร้างสรรค์เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ บุคลากรมีความสามัคคีและความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เน้นการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรม ธรรมทัตตานนท์ (2554) ที่พบว่า ความสามารถในการสร้างทีมงานเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มี ประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมนำไปสู่การระดมความคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อองค์กร (Bush, 2011) การเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เข้า มามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ สะท้อนถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ซึ่งตามทฤษฎี ของ McGregor (1960) ที่ได้นำเสนอทฤษฎี Y ที่เชื่อว่าการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะส่งผลต่อความผูกพัน และความทุ่มเทในการทำงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ สารรัตน์ (2557) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา รวมถึงการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจและมองเห็นความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์ก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotter (2012) ที่กล่าวว่า การสื่อสารวิสัยทัศน์ที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จ อย่างไรก็ตามความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่สอดคล้องกับความต้องการและการ เปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อกำหนดทิศทางที่จะปฏิบัติได้จริง เป็นจุดที่ควรได้รับการพัฒนา เนื่องจากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ดังที่ Thompson และคณะ (2018) ได้กล่าวไว้ว่า การ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างถูกต้องจะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิศา ชัชวพันธ์ (2559) ที่พบว่า ผู้บริหารที่มีรูปแบบการดำเนินงานเชิงรุกมี ความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อนำพาองค์กรให้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามีตรภาพมวกเหล็กมีภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการส่งเสริมการทำงานเป็น ทีม การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการสื่อสารวิสัยทัศน์ อย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมเพื่อให้การกำหนดวิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสังคมมากยิ่งขึ้น ดังที่ Fullan (2016) ได้เสนอแนะว่า ผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความเข้าใจในบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อนำพาสถานศึกษาให้พร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต

2. การเปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพ มวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ การสอนตามการประเมินของครู พบว่า ครูที่มีระดับ การศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่สำเร็จ การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี เป็นผู้ที่มีความรู้ มีทัศนคติที่มองที่หลากหลายและกว้างไกล รวมถึงมีเครือข่ายใน การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรรย์ วรสาร (2551) ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารและจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จัด การศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่จัด การศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารและจัด การศึกษาในโรงเรียนที่ จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ส่วนครูที่มี ประสบการณ์การสอนต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การ บริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เอื้อเพื่อ มีเมตตาต่อกันและกัน ตลอดจนให้ชุมชน และผู้ปกครอง ภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนตลอดจนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการบริหารงานและ สื่อสารกับผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษาซึ่งส่งผลให้ครูเข้าใจและมีมุมมองตรงกันในการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการ จัดการเชิงกลยุทธ์ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรุ่งลัดดา ตลับนาค (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมผู้นำการจัดการ เรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 การวิจัยในครั้งนี้ได้ ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อ 86 พฤติกรรมผู้นำการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ภายนอก ด้าน พฤติกรรมภาวะผู้นำการจัดการเรียนการสอนด้านโครงสร้างภายในของโรงเรียน และผลการเรียนรู้ของ นักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมผู้นำการจัดการเรียนการสอนของ ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อ พฤติกรรมผู้นำการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยศึกษามิตรภาพมวกเหล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการคิดในระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการคิดเชิงมีนทัศน์ที่สามารถจำแนก องค์ประกอบของข้อมูลและรับรู้แนวโน้มของปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างมีหลักการและเหตุผล ควรกระตุ้นให้บุคลากรพัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนำองค์ความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กร รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรนำ ความรู้ไปพัฒนาองค์กรให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

1.2 ด้านการสร้างสรรค์กลยุทธ์จากข้อมูลที่หลากหลาย ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์เชิงอนาคตและมีสมาธิจดจ่อในการปฏิบัติงาน มุ่งใช้ศักยภาพในการบูรณาการองค์ความรู้และข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา นอกจากนี้ ควรนำข้อมูลผลการประเมินและปัญหาที่พบในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นฐานในการวางแผนพัฒนาสำหรับปีการศึกษาถัดไป

1.3 ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการคาดการณ์และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถวางแผนกลยุทธ์และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน ควรวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา รวมทั้งควรคำนึงถึงความต้องการของผู้ปกครองและผู้เรียนเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.4 ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความกล้าที่จะท้าทายสภาพการณ์ที่เป็นอยู่โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของทางราชการและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.5 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและบริบทของพื้นที่ ควรส่งเสริมและสนับสนุนแนวคิดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและครู โดยส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมทั้งควรกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษาและการจัดบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรรณาภรณ์ พุฒซงศ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผล

ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน, ปิยพงษ์ สุเมตติกุล, และไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

สำหรับผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีส เทิร์นเอเชีย, 4(1), 201-211.

เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

จันทร์ทิพย์ จามิตร, โสภณ เพ็ชรพวง, และบรรจง เจริญสุข. (2562). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการ

บริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต

11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารนาคนุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 11(2), 10-19.

- จรรยา เคาหา. (2554). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- จรัญ วรสาร. (2551). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารและจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 ในจังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2551). **ภาวะความเป็นผู้นำ**. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- _____. (2558). **ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2554). **ภาวะผู้นำทางการศึกษา**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อารียา จำนงค์ยา. (2557). **การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Boal, K. B., & Hooijberg, R. (2000). **Strategic leadership research: Moving on**. *Leadership Quarterly*, 11(4), 515-549.
- Bush, T. (2011). **Theories of educational leadership and management** (4th ed.). SAGE Publications.
- Daft, R. L. (1999). **Leadership: Theory and practice**. New York: Dryden.
- _____. (2008). **Management** (6th ed.). United States: Thomson Southwestern.
- Davies, B., & Davies, B. J. (2004). **Strategic leadership**. *School Leadership & Management*, 24(1), 29-38.
- Davies, B., & Davies, B. J. (2010). **Strategic leadership**. *School Leadership & Management*, 30(2), 121-129.
- DuBrin, A. J. (2004). **Leadership: Research findings, practice, and skills** (4th ed.). New York: Houghton Mifflin.
- _____. (2010). **Leadership: Reach findings practice and skill**. Boston: Houghton.
- Fullan, M. (2016). **The new meaning of educational change** (5th ed.). Teachers College Press.
- Hersey, P., & Blandchard. (1993). **Management of organizational behavior: Utilizing human resources** (6th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Hill, T., & Westbrook, R. (1997). **SWOT analysis: It's time for a product recall**. *Long Range Planning*, 30(1), 46-52.